

SAVS

Suomen alttoviuluseuran tiedotuslehti

Marraskuu 2014

Tässä numerossa:

In Memoriam

Ahti Pilvi ja Jerzy Blaszkiewicz

Kalenteriin merkintöjä!

- Seuran pikkujoulut 13.12. Helsingissä
- Vuosikokous Lappeenrannassa 10.-12.4.2015

Levyllinen viola d'amorea

Markus Sarantola kuunteli ja arvioi
Gunter Teuffelin uuden levyn.

Adam Világilta uusi konsertto

Jussi Tuhkanen jututti
säveltäjää.

Mitä kuuluu Teemulle?

Pj Atte
Kilpeläinen
kyseli Teemu
Kupiaisen
kuulumisia.

SAVS:n hallitus 2014:

Atte Kilpeläinen, pj
atte.kilpelainen@meta4.fi
040-5931808

Markus Sarantola, vpj
markus.sarantola@pp1.inet.fi
040-7380334

Jussi Tuhkanen, sihteeri
jussi.a.tuhkanen@gmail.com
044-5726061

Pisku Ristiluoma, rahastonhoitaja
pisku@welho.com
040-7433682

Jussi Id, jäsen
jussi.id@welho.com
040-5769189

Tämän tiedotuslehden on koornut SAVS:n hallitus ja taittanut rahastonhoitaja. Jaellaan jäsenille. Seuraava tiedotuslehti ilmestyy loppukeväästä 2015.

Etukannen kuva:

"Musiiikin tulevaisuus" oli teipattuna roskiksen kylkeen. Teemu Kupiainen soitti 5 vrk Bachia roskiksessa protestiksi Siban rehtorin ja hallintojohtajan käsittämättömille päätöksille ja niiden perusteluille. Henkilökohtaista opetusta leikattiin, koska sen määrällä ei heidän mukaansa ole mitään suoraa yhteyttä oppimistuloksiin.

SISÄLLYS

Pääkirjoitus <i>Atte Kilpeläinen</i>	2
Teemun paluu <i>Atte Kilpeläinen</i>	4
Vuosikokous Lappeenrannassa <i>Markus Sarantola</i>	10
SAVS:n Pikkujoulut	11
In Memoriam: Jerzy Blaszkieicz <i>Jussi Id</i>	12
In Memoriam: Ahti Pilvi <i>Mauri Pietikäinen</i>	14
Adam Vilagi: Mirror <i>Jussi Tuhkanen</i>	16
Vanha kunnan Pauli... <i>Markus Sarantola</i>	19

Pääkirjoitus

Atte Kilpeläinen

Taas on jäsenlehden aika!

Kuuman kesän jälkeen alkanut konserttikausi on osoittanut, että alttoviulu voi oikein hyvin: mielenkiintoisia konsertteja on ollut siellä täällä ja ulkomaisiakin tähtiä saamme vieraaksemme useamman kerran vuodessa. Suuntaus on oikein mieluista, varsinkin kun moni konserteista on ollut tukevasti Kehä 3:n ulkopuolella.

Sibelius-Akatemian puolella suuri ilonaihe on tänä syksynä aloittava vierailuprofessori Lars Anders Tomter. Hänen toiminnastaan ei ole vielä raportoitavaa, ensimmäinen opetusperiodi on marraskuun lopulla tämän lehden ilmestymisen aikoihin. Opetusta saa mennä seuraamaan, Lilli Maijala on hyvä yhteyshenkilö. Laitan vielä kaikille sähköpostitse opetuspäivien tarkemmat faktat jahka ne selviävät.

Toinen muutos Akatemiolla tapahtui kun kaksi vuotta virkavapaalla ollut Teemu Kupiainen palasi töihin. Nuorimmille jäsenillemme Teemu on saattanut jäädä hivenen vieraaksi. Niinpä istuin Teemun kanssa alas ja kyselin mitä kaikkea mies on puuhailnut. Tulokset luettavissa tästä numerosta.

Jokavuotinen vuosikokoustapahtumamme järjestetään ensi keväänä Lappeenrannassa 10.-11.4.2015.

Varapuheenjohtajamme Markus Sarantola on saanut mielenkiintoisen ohjelman kokoon, suosittelen keväistä retkeä kaakkoon kaikille! Pe 10.4. paikallisen orkesterin solistina esiintyy Alexander Zemtsov, joka vaatimattomasti sooloilee koko illan! Tarjolla Bachin, Hoffmeisterin ja Mozartin konserttoja. Konsertin jälkeisenä päivänä Alexander on lupautunut myös pitämään pienen mestarikurssin. Lisätietoa kurssista myöhemmin, mutta hallituksen kesken on alustavasti puhuttu, että seura voi sponsoroida osan jäseniensä osallistumismaksusta. Huhujen mukaan viime kerralla Markuksen isännöimä viikonloppu oli asiapitoisen railakas, samaa varmasti odotettavissa tälläkin kerralla.

Tänä syksynä Markus edustaa seuraamme luennoimalla Porton kansainvälisessä alttoviulukongressissa. Paljon onnea matkaan ja raporttia odotellessa! Seuran edustusta lähtee matkalle enemmänkin Jussi Idin johdolla, pitäkää lippuamme korkealla. Kuvia! Paljon!

Ensi kevään huippukohtiin kuuluu myös Tabea Zimmermannin vierailu RSO:n solistina. Aprillipäivän 1.4.2015 hengessä Tabea soittaa sekä Kurtagin konserton ensimmäisen osan että Bartokin konserton. Todella hienoa, että taas saadaan hänet Suomeen esiintymään. Liput kannattaa hankkia ajoissa, kapellimestarikin on mielenkiintoinen: François-Xavier Roth.

Vuoden 2017 Tampereen alttoviulukisojen järjestelyt etenevät mukavasti, sisältö on pääpiirteissään valmis, nyt sitten elämme hermojaraastavassa apurahavaiheessa. Pitäkää kaikki peukkuja, nyt on todella hyvä kokonaisuus tulilla!

Ennen vuodenvaihdetta on syytä tietysti viettää pikkujouluja. Tämän vuoden juhlinta aloitetaan la 13.12.2014 klo 17 Sibelius-Akatemian T-talon Wegelius-salissa, jossa kuullaan jo perinteeksi muodostunut suuri alttoviulumatinea. Juhlinnan muusta muodosta lisätietoa viimeistään sähköpostilla.

Kaikille teille joita en tapaa pikkujoulujen merkeissä toivotan seuramme hallituksen puolesta oikein rattoisaa joulunaikaa ja parhainta uutta vuotta 2015!

Atte

Teemun paluu

Atte Kilpeläinen

Kahden virkavapaavuotensa jälkeen Teemu Kupiainen palasi takaisin lehtorin hommiin Sibelius-Akatemiaan. Kävin kysymässä hänen kuulumisiaan ja samalla juteltiin vanhoistakin ajoista.

Atte Kilpeläinen (AK): *Kerrotko miten aloitit soittamisen?*

Teemu Kupiainen (TK): Tärkeä juttu oli Hyvinkäällä oli 60-luvun buumin perusteella perustettu musiikkiluokka. Musiikkiluokilla saatiin isot ryhmät soittamaan mutta muillekin harrastuksille oli tilaa. 8-vuotiaana minulta kysyttiin haluanko soittaa viulua ja suostuin innolla koska luulin viulua kitaraksi! Halusin soittaa rautalankamusiikkia, Beatles oli aika kova sana silloin. Muistan kun joulun alla vihdoin sain viulun ja heti heitin jousen pois. Ensimmäisen opettajan nimeä en muista mutta heti toisena vuonna opettajaksi tuli Airi Koivukoski. Airi teki tärkeän teon ja passitti minut heti musiikkileireille, vaikken vielä osannut edes nuotteja. Musiikkileirit olivat innostavinta ja tärkeintä mitä soittamiseen varhaisnuoruudessa liittyi. Neljän Airi-vuoden jälkeen menin Pertti Sutiselle. Sutinen oli tarkka opettaja ja me olimme hänen ensimmäinen luokkansa. Vaatimustaso oli lievästi ilmaistuna kova. Mutta ilman Sutisen skaalakeskitysleiriä en nyt soittaisi. Hän oli myös ensimmäinen joka ehdotti mulle alttoa mutta en uskaltanut edes ajatella koska olin mielestäni 'viulisti'. Kontrabasisti Esko Laineen kanssa meillä oli duo Hyvinkää Boys ja yhden kerran kokeilin miten alttoviulu soi basson kanssa. Sehän soi paljon paremmin ja siitä alkoi alttoviulun soittoni.

AK: *Saitko heti opettajan alttoviuluun?*

TK: En. Pääsin viululla varasijalta Sibelius-Akatemiaan Jouko Ignatiuksen luokalle ja Helge Valtonen puhui heti minut sivuaineiseksi alttoviulistiksi. Jo puolen vuoden päästä vaihdoin pääaineekseni alttoviulun. Minut myös lähes raahattiin alttoviuluun Akatemian orkesterissa.

AK: *Kuinka kauan opinnot Sibelius-Akatemiassa kestivät?*

TK: Olin Helgen oppilaana puolitoista vuotta, kunnes hän sanoi että pitäisi lähteä Saksaan opiskelemaan. Hän teetätti minulla nauhan ja järjesti tapaamisen Rainer Moogin kanssa. Lähdin Saksaan osaamatta sanaakaan saksaa ja ymmärsin tietysti kaiken väärin! Kävin soittamassa Rainerille ja luulin että pääsy luokalleen oli sen tapaamisen perusteella varma. Kun sitten muutin Kölniin ja menin ensimmäiselle tunnille Moog kertoi että oli pienehkö ongelma. En ollut käynyt pääsykokeissa! No, pääsykoe järjestyi nopeasti kun koulun rehtori kutsuttiin luokkaan. Soitin altolla vähän Bachia ja pianolla vaikean neliäänisen Bachin fuugan, jota olin harjoitellut vuoden. Pääsykoe oli sitten siinä.

AK: *Millaisia olivat vuodet Kölnissä?*

TK: Kolmen vuoden kuluttua tein diplomin mutta yhteensä vuosia siellä kului viisi. Kävin paljon myös Amadeus-kvartetin tunneilla ja Moogin kanssa saattoi loppuvaiheessa mennä puolikin vuotta ilman tunteja ihan vain jonkin pikku riidan takia. Sutinen oli kuitenkin karaissut minua kaikkeen, joten en pahemmin Rainerin kiukkuilusta hätkähtänyt.

Kölnin jälkeen lähdin Salzburgiin Sandor Veghin oppilaaksi puoleksitoista vuodeksi. Soitin myös Cameratassa, joka oli todella tärkeä musiikillinen koulu. Yhtä ohjelmaa saatoimme harjoitella kuusi tuntia päivässä kahden viikon ajan joten detaljityöhön todella oli aikaa. Vaikka kaikki artikulaatiot ja fraseeraukset yms. oli harjoiteltu todella hyvin, ei konsertissa välttämättä tehty lainkaan niinkuin oli sovittu vaan kaikki improvisoivat, Vegh mukaanlukien. Hän parhaimmillaan pystyi luomaan maailmoita, jotka olivat taianomaisia ja käsittämättömiä. Salzburgista minulla on fantastiset muistot.

AK: *Mihin sitten suuntasit?*

TK: Salzburgin loppuaikoina alkoi olla jo paineita Suomen armeijan suhteen, samoin Kulttuurirahaston silloiset säännöt eivät sallineet pysyvää oleskelua ulkomailla. Käytössäni oli rahaston Guadagnini ja minun annettiin ymmärtää, että muuttaessani Suomeen sopimusta jatketaan automaattisesti niin pitkään kuin haluan. Se oli myös yksi todella suuri syy palata Suomeen. Euroopassa minulla oli hyvät kuviot Salzburgissa ja Englannissa mutta RSO:nkin paikka oli

odottamassa. Koesoiton olin käynyt soittamassa jo vuonna 1983, mutta työt aloitin vasta 1987. Orkesterityössä olin kaksi vuotta kunnes lähdimme koko perheen kanssa ensimmäiselle katusoitto matkalle Italiaan ja Ranskaan. Sieltä palattuani liityin Jean Sibelius-kvartettiin, jossa soitti Yoshiko Arai, Jukka Pohjola ja Seppo Kimanen. Niinä vuosina Matti Hirvikangas siirtyi Akatemian lehtorista Oopperan sooloartistiksi ja sitten sain hänen lehtoraattinsa.

Perheelle tärkeä asuntoauto ("Assari") viimeisellä matkallaan v. 2008. Auto lahjoitettiin Malagaan, josta se aikanaan salakuljetetaan Marokkoon.

AK: *Katusoitto retkiäsi on raportoitu kirjoissakin asti, mutta haluatko kertoa miten Bach valikoitui niiden teemaksi?*

TK: Nuorena poikana suurin idolini oli The Beatles, kunnes noin 15-vuotiaana kuulin Jouko Heikkilän soittamana Bachin Chaconnen. Se vei toiseen ulottuvuuteen ja jäi kutkuttamaan. 15 vuotta sitä sitten harjoittelin kunnes esitin sen ensikonserttissani noin kolmekymppisenä. Bach oli voimakas vaikuttaja kaikkeen musisointiini, vaikka en osaa soittaa pianoa saatoin opetella jonkun fuugan yksi käsi kerrallaan ja aikaa prosessiin saattoi mennä vuosi, puoli tuntia päivässä!

AK: *Haluatko mainita katusoittokehteittesi suosikit?*

TK: Intia oli upea. Siellä on totuttu että ympärillä häärätään, he antavat tilaa ja antavat rauhoittua ja he kuuntelevat. Lisäksi siellä on loistavia akustisia paikkoja soittaa, maa on täynnä temppeleitä joissa saa musisoida. Afrikka oli hankala, koska heillä on rumpukulttuuri, ei melodiakulttuuri. Afrikassa on vähän akustisia tiloja, joissa soittaa. Harvat hyvät tilat olivat niin äänekkäitä että katusoitosta ei meinannut tulla mitään. Mutta joka puolelta maailmasta on löytynyt upeita paikkoja, joissa soittaa ja joissa ihmiset pysähtyvät kuuntelemaan. Konsertissa iso yleisö tulee vasta varten kuuntelemaan musiikkia, keskittyy ja hengittää esityksen mukana, mutta katusoitossa esiinnyn usein yhdelle tai kahdelle ihmiselle. Se tekee tilanteesta todella intiimin.

AK: *Mikä on ollut viime reissujesi esitettävä ohjelmisto?*

TK: Periaatteessa se on Bachin sonaatit ja partitat sekä soolosellosarjat. Jos ehdin harjoitella kunnolla ennen reissua esitän ne kaikki kerran päivässä, mutta joskus otan mukaan vain pelkät sellosarjat. Soitin oli aina alttoviulu, mutta viime reissulla Sloveniassa soitin viululla ja ainoastaan sellosarjoja! Kerran Ranskassa soitin tietämättäni Gerard Caussen ikkunan alla ja hän tuli salaa kuuntelemaan. Soiton jälkeen juttelimme musiikista ja emme tunnistanee toisiamme vaikka tunnemme toisemme! Vasta lopuksi hän paljasti olevansa altisti ja sitten asia selvisi.

AK: *Onko sinulla ollut muita suuria kokonaisuuksia?*

TK: Op. 135 -kvartetin kanssa soitimme kaikki Beethovenin jousikvartetot neljään kertaan. Periaatteessa olen soittanut kaiken Mozartin alttokamarimusiikin, samoin koko Brahmsin kamarituotanto on tullut tutuksi, Brahms olikin suuri suosikkini 1980-luvulla.

AK: *Nyt hiljattain olit kaksi vuotta virkavapaalla Sibelius-Akatemiasta, mitä teit?*

TK: Olin mökillä ja harjoittelin, alussa vielä alttoa, mutta sitten enenevässä määrin viulua. Turun musiikkijuhlilla 13.8.2013 oli viimeinen alttokeikkani. Soitin vaativan ja pitkän ohjelman ja jossain vaiheessa Chaconnea tajusin etten

jaksa enää. Tajusin, että olen viulisti joka ei jaksa soittaa alttoa. Tekniikkani oli muuttunut eli en ollutkaan enää kestävyysjuoksija. Vaikka en ole vielä pikajuoksijakaan (nauraa)! Viikko Turun jälkeen soitin saman konsertin kaksi kertaa samana päivänä viululla ilman mitään ongelmia. Kamarimuusiikkona olin soittanut viimeisen konsertin jo vuonna 2008. Jouduin antamaan Mantegazza-alttoviulun pois ja koin, että modernilla soittimella oli mahdotonta blendata vanhojen soitinten seassa. Samaan aikaan oma terveyteni oli huono ja luulin etten soita enää ikinä. Kuitenkin hinku soittamiseen nousi ja aloitin taas viulunsoiton. Samoin halusin aloittaa säveltämisen ja tein jousikvartetton, joka on oikeastaan kolme miniatyyriä Kurtagin, Bachin ja Sibeliuksen teksistä. Kantaesitys löytyy Jousia-kvartetin esittämänä teemukupiainen.comista. Samoin sävelsin teoksen sooloaltolle, joka perustuu Bartokin Divertimenton toiseen osaan. Siihen nuotit löytyvät Lilli Maijalalta. (toim.huom. kiinnostuneet saavat pyytää Lilliltä kopion nuotista)

AK: *Tänä syksynä aloitti Urjalassa festivaali, jonka taiteellinen johtaja olet. Mikä on suhteesi sinne?*

TK: Kaverini kutsui minut suunnittelemaan festivaalia, koska oli saanut EU-rahoituksen, jonka turvin saimme rakenteet perustettua, nettisivut yms. Tarkoituksemme on kyllä jatkaa tapahtumaa ensikin vuonna. Ensimmäisenä vuonna musiikin lisäksi tarjolla oli huippuruokaa, valokuvia, näytelmä ja kaikkien niiden sekoituksia. Ensi vuonna tarjoitukseni on tuoda myös tanssijoita ja runoutta.

AK: *Miltä opetustyö on maistunut kahden vuoden tauon jälkeen?*

TK: Hyvältä! Ennen virkavapaatani olin mukana Akatemian hallituksessa taistelemassa mm. opetuksen ja nuorisokoulutuksen puolesta ja prosessi oli niin raskas että oli pakko ottaa etäisyyttä. Vuosi ei olisi riittänyt mutta toisen vuoden aikana kiinnostus opetukseen taas palasi. On ollut todella nastaa olla takaisin! Lilli on hoitanu juoksevia asioita todella ansiokkaasti, joten paluu oli helppo. Muutenkin katson hivenen siirtyneeni isoisä-asteelle kun nuoremmat opettajat ovat aloittaneet opettamisen.

AK: *Kerrotko hiukan Sibelius-Akatemian uudesta vierailijaprofessuurista?*

TK: Mahdollisuus siihen nousi hyvin yllättäen ja ehdotin Lars Anders Tomteria, joka onneksi otti kutsun vastaan. Hän saapuu marraskuun lopussa ensimmäistä kertaa opettamaan jolloin toiminta alkaa ottaa muotoaan. Itse toivon että joillekin saataisiin aikaan jatkumo, jossa häneltä voisi saada vuoden aikana noin neljä soittotuntia. Kuukauden päästä tiedämme enemmän. Mielestäni alttoviulu ansaitsisi vakituisenkin professuurin, mutta tämä on jo hyvä alku!

AK: *Onko sinulla kamarimusiikin lisäksi muita "lempilapsia" Akatemialla?*

TK: Nuorisokoulutus on minulle hyvin tärkeä. Kun näen mitä musiikkielämässä ja -opistoissa on tapahtumassa on lahjakkuuksille oltava foorumi kohdata toisiaan, soittaa yhdessä ja kannustaa toinen toistaan ettei kukaan vaan friikkiytyisi yksin omalla paikkakunnallaan.

AK: *Haluaisitko vielä sanoa jotain musiikkikulttuurista yleisesti?*

TK: Olen jossain määrin spengleriläinen (kulttuurifilosofi Oswald Spengler tutki viime vuosisadan alussa historiallisten kulttuurien kehityskaaria ja vertasi niitä länsimaiseen kulttuuriin) ja koen "länsimaiden perikadon" jo alkaneen. Mutta!!! Hengen valoa EI voi sammuttaa mikään. Se ilmenee ja on aina ilmennyt ihmiskunnassa jossain muodossa. Nykykulttuurissamme henki ja pyhyys on omittu uskonnoille vaikka esimerkiksi klassisessa musiikissa pyhän kokeminen on hyvin tärkeää.

Sandor Vegh sanoi aikanaan hyvin painokkaasti: "Kun puhun musiikista en puhu itsestäni. Puhun hengestä, jonka minä olen opettajiltani perinyt. Hengestä, jonka nyt annan nyt teille eteenpäin perinnöksi annettavaksi."

Muutama sana Lappeenrannan vuosikokouksesta

Markus Sarantola

Ohjelma on pääpiirteissään seuraavanlainen:

Perjantaina 10.4.2015 klo 19

Lappeenrannan kaupunginorkesterin konsertti
johtajana ja solistina **Alexander Zemtsov**, alttoviulu
viulusolistina **Jan Mracek**, viulu

Bach: Brandenburgilainen konsertto nr. 6
Hoffmeister: Alttoviulukonsertto
Mozart: Sinfonia concertante

Lauantaina 11.4.2015

Alexander Zemtsovin mestarikurssi
Iltapäiväkonsertti teemana yllättäen alttoviulu
Paneelikeskustelu
Vuosikokous
Illanvietto

Tervetuloa!

Markus (puh. 040 7380 334)

Scandic-hotelli Patria (Kauppakatu 21) tarjoaa majoitusta hintaan **83 EUR/1hh/yö** ja **93 EUR/2hh/yö** sisältäen aamiaisen. Huoneet ovat varattavissa näillä hinnoin suoraan hotellista tai keskusvaraamosta helmikuun loppuun saakka.

Kauppakatu 21
53100 Lappeenranta

+358 5 6775 11
+358 50 5523 795
patria@scandichotels.com

SYYSKAUDEN 2014 TÄRKEIN TAPAHTUMA

Suomen alttoviuluseuran pikkujoulut

Wegelius-salissa, Sibelius-Akatemian T-talolla (Töölönkatu 28)
la 13.12. klo 17 alkaen

Ohjelmassa perinteisesti:

Sibelius-Akatemian alttoviuluopiskelijoiden konsertti

piparia ja glögiä

vapaata seurustelua

alttoviulismia ja hurmoshenkeä

Yhteyden saliin (mikäli alaovi on jo lukossa) saat soittamalla tai
tekstaamalla Atelle (040-5931 808) tai Lillille (040-7304 270)

Tervetuloa!

Jerzy Blaszkwicz, opettaja henkeen ja vereen

Jussi Id

Helsingin konservatorion viulun- ja alttoviulunsoiton opettaja Jerzy Blaszkwicz kuoli yllättäen Helsingissä 15. huhtikuuta. Hän oli syntynyt 22.2.1950 Puolan Bydgoszcz`ssa, missä hän kävi musiikkilukiota ja opiskeli viulunsoittoa. Jerzy tuli Suomeen Puolasta 1969 tanssiorkesterin trumpetin soittajana ja laulajana. Suomessa hän pyrki Sibelius-Akatemiaan opiskelemaan alttoviulun soittoa ja valmistui sieltä Aarne Salmelan johdolla v.1976.

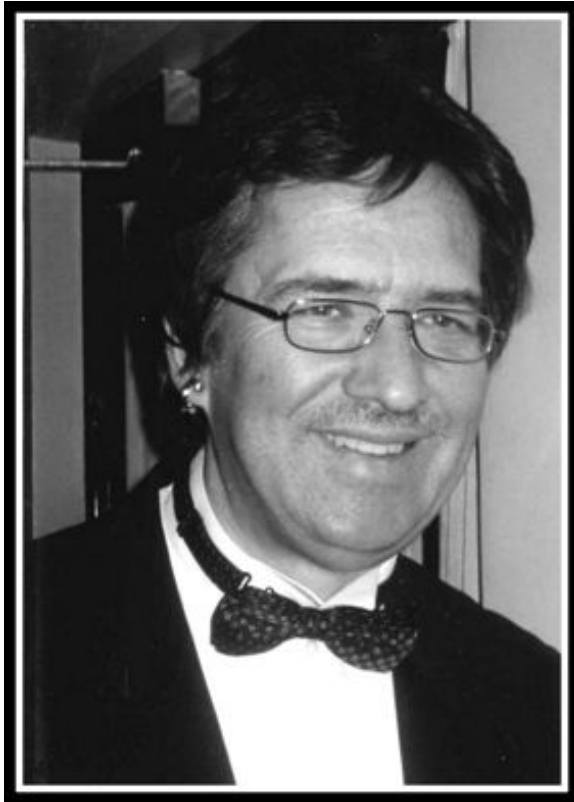
Valmistuttuaan Jerzy opetti Itä-Helsingin musiikkiopistossa, missä hän veti myös jousiryhmää. Jerzyn silloinen oppilas ja ryhmän jäsen, nykyisin Espoon musiikkiopiston alttoviulunsoiton lehtori, Tarja Koskinen kertoo: Jerzy oli jännittävä, aluksi hieman pelottavakin. Paremmin tutustutuumme hän osoittautui kannustavaksi, sympaattiseksi ja hyvin ystävälliseksi opettajaksi. Oman urani kannalta hän oli ehkä tärkein vaikuttaja. Ilman hänen innostavaa otettaan soittamisen alkuvaiheessa en varmasti nyt olisi musiikin ammattilainen. Moni muukin Jerzyn ryhmässä soittanut valmistui muusikoksi.

Jerzy teki työtä myös Helsingin katollisen kirkon lastentarhassa pitämällä pienten lasten viuluryhmää. Näistä lapsista moni lahjakkuus jatkoi soittamista Helsingin konservatoriossa. Yksi Jerzyn harrastuksista oli akvaariokalojen kasvattaminen. Ollessani hänen silloisessa kodissaan Vuorimiehenkadulla Jerzyllä oli komeita piranhoja akvaariossa, ja kysyessäni, miksi tuollaisia petoja, hän vastasi: ”ne ovat laiskoja oppilaita varten, jos ei harjoittele, niin käsi akvaarioon.”

Jerzy oli kätevä käsistään ja siksi viulunrakentaminen oli hänelle luonteva harrastus. Hän teki viuluja, alttoviuluja ja ainakin yhden sellon. Opettajana Jerzy oli sinnikäs; jos oppilaan pinna vain kesti niin vaikeatkin virheet saatiin korjattua. Tästä hyvänä esimerkkinä olivat tyttäreni Vapun jousikäden korjausharjoitteet.

Minulle Jerzy oli opettaja ja ennen kaikkea hyvä ystävä yli 30 vuoden ajan. Jerzyn oppilaita olivat mm alttoviulisti Tarja Koskinen, Markus Sarantola, Max Savikangas ja viulisteja mm. Minna Pensola, Miritza Lundberg, Tapio Waismaa ja Petteri Iivonen.

Jussi Id, alttoviulisti

*Jerzy Blaszkiewicz
(1950 - 2014)*

Jerzyn muistokonserttia ollaan parhaillaan järjestämässä - 26.2.2015 klo 19 Helsingin konservatorion kamarimusiikkisalissa esiintyy mm. vanhoja oppilaita. Tarkempaa tietoa ohjelmasta ja esiintyjistä tuonnempana!

Alttoviulun Grand Old Man Ahti Pilvi in Memoriam

*Mauri "Maukka" Pietikäisen (1944 - 2014) Muusikko-lehteen kirjoittama muistokirjoitus rakkaasta kollegastaan.
Julkaisemme kirjoituksen Maukan lesken, Inkerin toiveesta.*

Marraskuussa saimme suruviestin. Helsingin Muusikoitten ja koko liittomme vanhin jäsen, HKO:n pitkäaikainen alttoviulisti Ahti Pilvi oli kuollut Helsingissä 11.11.2013. Ahti syntyi Kokkolassa 24.6.1918 ja oli kuollessaan 95-vuotias.

Perhe, jonka kymmenpäisen sisarussarjan kuopus Ahti oli, muutti räätäli-isän työn perässä v. 1925 Hämeenlinnaan, jossa Ahti sai aloittaa viuluopinnot. Muutama vuosi myöhemmin heräsi Ahdin kiinnostus myös vaskipuhaltimiin, ja hän pääsi soittamaan Hämeenlinnan Pelastusarmeijan soittokuntaan kornettia. Muutettuaan 16-vuotiaana Helsinkiin Ahti aloitti pasuunansoiton ja elätti itsensä soittamalla monessakin ravintolaorkesterissa, joista merkittävimmiksi tulivat v. 1938 Dallapé ja sotien jälkeen Kullervo Linnan orkesteri.

Verotussyistä tuli ravintolaorkestereitten tuolloin esittää aluksi tunnin verran klassista musiikkia. Tämä innosti Ahdin jatkamaan kesken jääneitä viuluopintojaan. Opettajaksi tuli Arno Granroth ja myöhemmin, Ahdin siirryttyä alttoviuluun, Martti Pajanne. Vuonna 1955 vapautui HKO:ssa alttoviulunsoittajan paikka, Ahti voitti koesoiton ja yli 26 vuotta kestänyt ura altistina alkoi.

Alttoviulistina Ahti ei kuulunut siihen koulukuntaan jonka mukaan äänen kuuluu olla mahdollisimman suuri, paksu ja tumma, sen tulisi tulla "kuin uumenista". Ahdin sointi-ihanne oli erilainen. Hieno ranskalainen Bernardel-alttoviulu mahdollisti hänen soittaa luonteensa mukaisesti, aina kauniisti ja pehmeästi. Ääni ei ollut erityisen suuri mutta se oli aina kultivoitunut ja nautittava. Intonaatio oli aina erinomainen ja vibrato luonnollisen irtonainen vailla tekemisen tuntua. Ahti kuuluikin kriittisen "keikkakuningas" Jorma Ylösen suosikkialtisteihin, ja soitti "Ylösjousissa" eläkkeelleläähtönsä saakka v. 1981. Kamarimuusikko Ahti Pilveä voimme ihaila vieläkin, mm. Bernhard Crusellin

klarinettikvartettojen parissa. Yleisradio soittaa yhä nauhoja jotka tehtiin 50 vuotta sitten! Esiintyjinä trio Jorma Ylönen, Ahti Pilvi ja Esko Valsta, solistinaan Paavo Lampinen. Suosittelen lämpimästi.

Muisteltaessa Ahtia työtoverina tulee päällimmäisenä mieleen huumori. Lämminhenkinen leppeä huumori joka ei milloinkaan ollut ilkeätä, ei edes piikikästä. "Ahdin jutut" ja tilannekomiikkaan pohjautuvat sutkaukset tekivät hänestä muusikkopiireissä "legendan jo eläessään". Yleensä ne vielä päättyivät kertojan omiin sydämellisiin naurunpyrskähdyksiin, jotka tarttuessaan kuulijoihin tehokkaasti kevensivät työilmapiiriin ajoittaista kireyttä. Kun HKO oli lähdössä 60-luvulla Yhdysvaltoihin, joutui Ahtikin vastaamaan viisumianomuksen kysymyksiin: Oletteko ollut Neuvostoliitossa? Jos olette, niin milloin ja miksi? Ahdin vastaukset olivat: Olen ollut, vuosina 1941 – 1944. Syy: Maan valloittaminen. Anomus hyväksyttiin, ja luulen sen päätyneen raamitettuna viisumitoimiston seinälle.

Ahti osallistui sotiin koko niiden keston ajan, palvelen eturintamalla mm sähköttäjänä. Nämä historiamme tuskallisimmat vuodet olivat kuultavissa "Ahdin jutuissa", joskin ylläkerrotun tapaan puettuna huumorin valepukuun. Viimeiseksi jääneen joulutervehdyksensä allekirjoittaneelle muutama vuosi sitten oli allekirjoittanut Ahti Pilvi, alikersantti. Jos oman aikani koittaessa pääsen itsekkin kolkuttelemaan Taivaan Portteja, pyydän Pyhää Pietaria kertomaan missäpäin täällä tarinoi kunnon sotamies Pilvi.

Adam Világilta uusi konsertto alttoviululle ja orkesterille

Jussi Tuhkanen

Alttoviulukirjallisuus saa taas yhden uuden helmen kokoelmiinsa kun Adam Világin säveltämä konsertto alttoviululle ja orkesterille, lisänimeltään *Mirror*, saa kantaesityksensä Kuopion musiikkikeskuksessa torstaina 15.1.2015. Kuopion kaupunginorkesteria johtaa Atso Almila, ja allekirjoittanut saa kunnian toimia solistina. Adi suostui sunnuntai-illan ratoksi valoittamaan konserton syntymiseen johtaneita tapahtumia.

Moi Adi, ja kiitos hienosta sävellyksestä. Jokainen uusi konsertto on meille enemmän kuin tervetullut, mutta silti pitää kysyä, että miksi juuri alttoviulukonsertto?

- Monestakin syystä. Ensinnäkin se oli ollut haavenani jo pitkään. Halusin omalta osaltani tasata viulu- ja sellokonserttojen määrällistä ylivoimaa. Lisäksi puolisoillani, alttoviulisti Laura Világilla on tietysti oma osansa siinä, että alttoviulu on minulle hyvin läheinen soitin.

Mirror on jo toinen Kuopion kaupunginorkesterille säveltämäsi teos.

-Kyllä, orkesteriteos Organic sai kantaesityksensä vuonna 2010 Atson johtaessa myös sen. Hän myös ehdotti yhteistyön jatkamista uuden konserton merkeissä.

Millainen sävellysprosessi oli, ja miten työskentelet noin ylipäätään?

- Aloitin konsertin elokuussa 2013. Oikeastaan tammikuulle 2014 asti lähinnä ideoin ja suunnittelin rakennetta, pohdin teoksen ominaisuuksia ja ilmaisukeinoja, mietin rytmisiä elementtejä ja harmonista maailmaa. Mietin ikään kuin elokuvan kohtaukset hyvin tarkkaan ennen vuorosanojen kirjoittamista. Varsinaisen sävellystyön aloitin tosiaan sitten vuoden alussa, ja valmista tuli juhannuksen aikaan. Sävellän aika järjestelmällisesti "viralliseen" työaikaan, eli aamusta iltapäivään.

Olet antanut konsertolle nimen Mirror, kertoisitko siitä vähän lisää?

- Yksi taustalla oleva elementti, ei niinkään aktiivisesti mielessä ollut vaikuttaja oli unkarilaisen runoilijan, Janos Pilinszkyn satu Adventures in the Mirror, jossa matkustetaan peilin läpi toiseen maailmaan, mutta se tosiaan lähinnä tarkoittaa sävellyksen materiaalin peilaamista eri osien välillä. Kun aloitin konsertin, päätin heti että haluan tehdä neliosaisen teoksen jossa tulee muistumia edellisistä osista uudessa kontekstissa.

Adam Világi

Uljas Pulkkis

Kuten kaikki tiedämme, alttoviulu on usein vaarassa jäädä solistisissakin teoksissa orkesterin jalkoihin. Partituuria tutkimalla näyttää siltä että kiinnitit asiaan paljon huomiota?

- Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta alttoviululla on koko teoksen ajan hyvin itsenäinen rooli. Erilaisten sointikerrosten aikaansaaminen on balanssin kannalta tärkeää, ja alto joutuukin harvoin taistelemaan saadakseen samantyyppisen materiaalin kuuluviin muiden jousten seasta.

Käytät maltillisesti "erikoisia" soittotyylejä?

- Kyllä niitä sieltä jonkin verran löytyy, mutta yleinen soivuus oli yksi vahva lähtökohta sävellykselle. Klassisesta soittotyylistä poikkeavat jutut ovat tällä kertaa mausteina joukossa enemmän kuin hallitsevana elementtinä.

Soolostemma on todella kiitollista soitettavaa. Kuinka paljon konsultoit Lauraa säveltämisen aikana?

- Toki tuli jonkin verran kyselyä, mutta minulla oli myös eräs lainasoitin käytössä jolla pystyin testaamaan paljon juttuja myös itse. Oli todella hyödyllistä saada oma fyysinen kontakti soittimeen jolle säveltää.

Sankoin joukoin siis Kuopioon!

15.1.2015 klo 19 Kuopion musiikkikeskus
Jussi Tuhkanen, alttoviulu
Atso Almila, kapellimestari
Kuopion kaupunginorkesteri

Vanha kunnan Pauli...

Markus Sarantola

Biberin sointivyöryt tekevät vaikutuksen. Runsaat yläsävelet, monipuolinen soinnilla mässäily ja cembalon helske tarjoavat kuuntelunautintoa. Kylläpä koristelee kosketinsoittaja tässä ruhtinaallisesti, ajattelen. Karua ja herkkää. Jälkikasvu assosioi levyltä kuulemansa musiikin murhaan tai itkevään perheeseen.

Välillä molliterassin korkeahko sijainti mietityttää nykyaikaisella korvalla varustettua kuulijaa. Mutta soinnin runsaus on yhteydessä juuri siihen, että ei-liian-laajat suuret terssit hyrisevät niin juovuttavasti.

Fiilistelyn lisäksi kannattaa kuitenkin taas kerran tarttua levytekstiin. Käy ilmi, että cembalo-osuuden Biberin Partitaan on säveltänyt itse Paul Hindemith. Levyllä kuultava kosketinsoitin on lounais-saksalaisen radiotalon nurkissa käyttämättömänä piileskellyt dinosaurus - 1900-luvun ensimmäisten vuosikymmenten osittain metallirunkoinen cembalo, jossa on pedaalit ja muitakin erikoisuuksia.

Voi miksi meidän pitää olla niin rajoittuneita että tunnetta Carl Stamitzilta vain yhden ainoan sävellyksen! Mikä kumma pitää tätä kaanonina niin suppeana. Assosioin tässä levyllä kuultavan Stamitzin galantin D-duurisonaatin Jean-Marie Leclairiin. Mikä tarkoittaa todella hyvää musiikkia.

Viola d'amoressa on 6 tai 7 soitettavan kielen lisäksi joukko resonanssikieliä. Tällainen lähes itsestään hyrisevä setti sopii toisiin sävellajeihin paremmin kuin toisiin. Kun levyä kuuntelee pidemmälle ja vastaan alkaa tulla useammanlaisia sävellajeja, alkaa huomata että soiton puhtaus vaihtelee niiden mukaan. Useimmiten osuu mutta ihan aina kuitenkin ei. Johtuu systeemistä tai ajattelutavasta, sanoisin. 1900-luvun sävellyksissä Gunter Teuffelin puhtaus edustaa levyllä nimittäin korkeinta laatua.

Paul Hindemith viola d'amorensa kanssa

Tommi Aalto totesi Sergey Malovin Tempeliahaukion konsertin jälkeen, että nykyajan virtuositeettia on se, että hallitsee monen eri aikakauden tyylit, erityiset soittotavat ja jopa eri soittimia. Tässä on varmasti perää. Sujuva sekä Biberin että Hindemithin esittäminen ei ole itsestäänselvyys. Tästä näkökulmasta kannattaa arvioida myös Teuffelin Hindemith-levyä. Levyllä kuullaan sekä säveltäjän kaksi kokonaan omaa sävellyksiä että sellaiset Biberin ja Stamitzin teokset, joihin Hindemith on tehnyt cembalo-realisaation 1900-luvun alkupuolen käytännön mukaisesti.

On selvää, että tällainen Biber-soitto ja nimenomaan näin sovitettu tekstuuri palvelevat kuulijaa. Tämähän ei periaatteessa kuuntelun aloittaessaan voi tietää, onko cembalon liverre improvisoitua vaiko tarkasti nuotinnettua. Kuitenkin kuulijalle riittää se, että homma toimii. Se, että Hindemithin on täytynyt perehtyä yhteen jos toiseenkin Biberin, Stamitzin ja heidän aikaistensa tekemisiin, on kiinnostavaa. Perehtyminen nyt on vaan sattunut tapahtumaan "urtextismin" kulta-aikoina, jolloin improvisaatiokäytännöt olivat toisenlaisia tai todennäköisimmin puuttuivat kokonaan. Tuon ajan käytännöt olivat toisenlaisia suhteessa sekä 1700- että 2000-lukuihin.

Yksi jos toinenkin altisti on vuosikymmenten varrella sanonut hankkivansa viola d'amoren, mutta harva on aikomustaan kuitenkaan toteuttanut. Tämän levyn perusteella Teuffel on soittimen selättämisessä onnistunut, vaikka toimiikin ohessa myös tavallisemmiksi luokiteltavissa alttoviulutehtävissä.

Suunnitelma A oli kutsua Teuffel 10.4.2015 Lappeenrannan orkesterin solistiksi esittämään Kammermusik numero 6. Varmasti olisi ollut antoisaa, mutta tähän kaatui kuntatalouden rajoitteisiin. Ehkä jokin muu kaupunki pystyy tarttumaan tähän täkyyn. Ai niin, missä järjestetään vuosikokous 2016?

Tämä levy on sen verran hyvä, että Attea harmittaa kun hän tuli lahjoittaneeksi sen minulle. Mutta minkäs teet. Tällä järjestelyllä ainakin minun maailmankuvani laajeni hieman.

Gunter Teuffel, viola d'amore
sekä useita muita esiintyjä

Hänssler Classic

H.I.F. Biber: Partita kahdelle viola d'amorelle ja continuolle
C. Stamitz: Sonaatti D-duuri viola d'amorelle ja continuolle
P. Hindemith: Pieni sonaatti viola d'amorelle ja pianolle op. 25 nr. 2
P. Hindemith: Kammermusik nr. 6 viola d'amorelle ja pienelle kamariorkesterille op. 46 nr. 1

*Suomen alttoviuluseura ry
toivottaa kaikille
jäsenilleen rauhallista
joulua ja menestystä
vuodelle 2015!*

